

Hørings svar fra Fish Pool ASA – Grunnrenteskatt på havbruk

Fish Pool ASA viser til følgende dokument:

- «Høring – Grunnrenteskatt på havbruk» datert 28.09.2022,
- Pressemelding Finansdepartementet: «Grunnrenteskatt på havbruk: Reelle inntekter skal ligge til grunn» datert 18.11.2022,
- Finansminister Vedums brev til Stortinget datert 05.12.2022

Oversikt Hørings svar:

Oppsummering:	2
Kort om Fish Pool ASA:	2
Finansielle og fysiske fastpriskontrakter	2
Regnskapsloven og sikringskontrakter	3
Ren finansiell investering → «Speculation».....	3
Sikringskontrakt - > «Hedge»	3
Hvorfor likebehandle fysiske og finansielle kontrakter?.....	4
Skattegrunnlaget 264 mill.kr for høyt	4
Kun «reelle inntekter» skal skattlegges.....	4
Dokumentasjon på rett prising i en intern kontrakt	4
Kontrollarbeid i det foreslåtte Normprisrådet	5
Anbefaling.....	6
Nasdaq prisen kan ikke brukes som Normpris grunnrente	6
Misforståelse om «den børshandlede Nasdaq pris».....	6
Krav til en Normpris til bruk i skatteformål.....	7
Representativ pris som omfatter hele markedet.....	7
Prosedyrer for utarbeidelse må være stabile og forutsigbare	7
Prisen må gjenspeile inntekten til oppdretter, altså skattegrunnlaget	8
Selskapenes interne priser er godt skattegrunnlag:	8
Internprising av spot-leveranser	8
Internprising av kontrakts-leveranser	8
Modul for dokumentasjon av interne kontrakter	9
Anbefaling internprising:	10
Hvorfor finnes et regulert prissikringsmarked for laks?	10
Det regulerte marked for prissikring av laks	10
Stopp i kontraktsmarkedet.....	10

Oppsummering:

- Finansielle sikringskontrakter må likebehandles skattemessig med fysiske fastpriskontrakter
- Nasdaq prisen er ikke en «børshandlet pris» og kan ikke brukes som Normpris og grunnlag for skatteberegning
- Selskapenes interne priser bør brukes som skattegrunnlag slik Finansminister Vedum skrev i sitt brev av 5. desember

Kort om Fish Pool ASA:

Fish Pool ASA driver det regulerte marked for finansielle laksekontrakter, og er et datterselskap av Oslo Børs. I 2007 fikk Fish Pool konsesjon fra Finansdepartementet og er etter 15 års drift godt etablert i laksenæringen.

Praktisk bruk:

- Oppdrettere kan trygge sin inntekt og redusere sin risiko ved å sikre pris på sin fremtidige produksjon
- Kjøpere av laks kan trygge sin kostnad og derved sin margin når de inngår fastpriskontrakter på f.eks lakseporsjoner eller røykt laks med et supermarked eller restaurantkjede

Fish Pool ASA har siden 2020 vært godkjent av Finanstilsynet som «administrator for referanseverdier», og er formelt registrert som «Benchmark administrator» hos den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndigheten ESMA. Det betyr i enkle ord at Fish Pool har gode og kvalitetssikrede systemer for å dokumentere spotprisen i laksemarkedet.

Se www.fishpool.eu for mer detaljert informasjon.

Finansielle og fysiske fastpriskontrakter

Oppdretter har i dag to alternativer for å sikre sin fremtidige inntekt:

- A. Fastpris leveranseavtale, f.eks 80 NOK/kg.** Det er en skreddersydd avtale mellom selger og kjøper der alle detaljer produkt, leveranse etc er avtalt. Dette er private, konfidensielle avtaler uten transparens. Oppdretter fakturerer kunden 80 NOK/kg for det avtalte volum
- B. Finansiell Fish Pool kontrakt f.eks 80 NOK/kg** kombinert med salg i spotmarkedet. De finansielle kontrakter har standard produktspesifikasjon, Superior Salmon 3-6 kg referanse Oslo. Full transparens med alle ordreinnleggelsler og inngåtte kontrakter. Kun navn på kjøpere og selgere er anonymt. Alle handler cleares hos Nasdaq Clearing som er sentral motpart i alle handler. Oppdretter selger sin fisk i spotmarkedet uke for uke. Da avtales detaljer, produkt, leveranse etc i spotmarkedet mellom oppdretter og sin foretrukne eksportør eller kunde. Finansiell avregning sikrer inntekten. Eksempler:
 - a. Blir spotprisen en måned 90 NOK/kg får oppdretter en negativ avregning på (80-90) minus 10 NOK/kg.
 - b. Blir spotprisen en måned 75 NOK/kg får oppdretter en positiv avregning på (80-75) pluss 5 NOK/kg.
 - c. I begge tilfeller sikres en inntekt på om lag 80 NOK/kg

Alle regulerte markeder er underlagt krav i MIFID II, se <https://www.finanstilsynet.no/tema/mifid-ii-mifir/>. Dette krever at alle ordre som registreres må merkes med formål; *Hedge* (sikring) eller *Speculation*. På tidspunkt for inngåelse blir det da entydig definert om kontrakten er en sikringskontrakt som skal likebehandles regnskapsmessig med en fastpris leveranseavtale. Eksempel fra handelssystemet www.salmonprice.com :

Add order

This company/account is not registered for cleared trading. Please update the company/account with necessary information.

NB! User may only add Indicative orders

Company: Test company | User: Sørentest Martenstest | Account: Farming | Decision maker: No results match | Order type: Future

You are placing an "ASK" - Selling Order

Side: Buy Sell

Product: year | Y2023

Volume: 100 | Price: 87 | Status: [dropdown]

Settlement: Cleared | Validity: Good til canceled | All or Nothing: True False | Min. volume: [input]

Notes: Visible to traders with read access and Exchange brokers

Capacity: Trading on own account

Risk: Hedging (selected), Speculation, Hedging

Buttons: Add product, Cancel, Enter

Regnskapsloven og sikringskontrakter

Regnskapsmessig er det ulik føring om kontrakten er en ren finansiell investering eller sikringskontrakt:

Ren finansiell investering → «Speculation»

Kontrakten bokføres som finansiell inntekt eller kostnad og påvirker ikke driftsresultatet. Regnskapsloven § 4-1.4 Forsiktighetsprinsippet tilsier at «Urealisert tap skal resultatføres», mens urealisert gevinst ikke skal inntektsføres.

Sikringskontrakt - > «Hedge»

Finansielle sikringskontrakter gir samme resultatføring som fysiske fastpriskontrakter. Jfr regnskapslovens § 4-1.5. Grunnleggende regnskapsprinsipper: «Ved sikring skal gevinst og tap resultatføres i samme periode». (Forsiktighetsprinsippet skal altså ikke brukes ved ren finansiell sikringshandel)

- Blir spotprisene høyere enn kontraktsprisene debiterer (reduserer) oppdretter sin salgsinntekt med den finansielle avregning.
- Blir spotprisene lavere enn kontraktsprisene krediterer (øker) oppdretter sin salgsinntekt med den finansielle avregning.

Salgsinntektene og skattegrunnlaget blir altså likt for oppdretter ved begge kontraktsformer, fysisk og finansiell.

Hvorfor likebehandle fysiske og finansielle kontrakter?

Vi anbefaler at det avklares at finansielle sikringskontrakter likebehandles skattemessig med fysiske fastpriskontrakter av 4 årsaker:

1. Skattegrunnlaget for 2023 er pr 2. jan 264 mill. kr høyere enn oppdretternes reelle inntekt
2. Finansminister Vedums løfte om skattlegging av reelle inntekter og det prinsipielle med at vedtak ikke skal gis tilbakevirkende kraft medfører at alle kontrakter, både fysiske og finansielle må likebehandles skattemessig
3. Dokumentasjon på rett prising i interne kontrakter
4. Likebehandling av finansielle sikringskontrakter og fysiske fastpriskontrakter gjør kontrollarbeidet til Normprisrådet lettere

Skattegrunnlaget 264 mill.kr for høyt

Det er ved utgangen av 2022 handlet 36.170 tonn, tilsvarende vel 2,8 milliarder NOK i 2023 kontrakter på Fish Pool. Med unntak av noen få tusen tonn som er inngått etter skatteforslaget ble vedtatt, er hovedvolumet inngått som sikringskontrakter før lovforslaget kom. Da visste jo ingen om den nye skatten og alle oppdrettere antok at resultateffekten ville inngå i skattegrunnlaget (på 22%), likebehandlet med fysiske fastpriskontrakter.

Kontraktsprisene har steget betydelig gjennom 2022, og årskontrakt 2023 er pr 2. jan 2023 priset til knappe 85,50 NOK/kg. Kontraktene som så langt er inngått for 2023 er totalt 7,31 NOK/kg lavere enn det som pr i dag er forventet pris for 2023. $36.170 \text{ tonn} * 7.31 = \text{vel } 264 \text{ mill kr}$ i urealiserte tap. Dersom det ikke tas hensyn til finansielle sikringskontrakter vil ulike oppdrettere totalt bli skattlagt for 264 mill. kr de ikke har mottatt.

Basert på markedspris pr 2. jan vil oppdretter motta ca 85,50 NOK/kg ved salg i spotmarkedet, noe som øker skattegrunnlaget. Den reelle inntekt vil i snitt være 7,31 NOK/kg lavere. Dersom ikke finansielle kontrakter likestilles vil oppdrettere totalt betale en skatt på $264 * 40\% = \text{vel } 105 \text{ mill. kr}$ på en inntekt de ikke vil ha mottatt.

Kun «reelle inntekter» skal skattlegges

Finansminister Vedum har flere ganger presisert at «reelle inntekter» skal være inntektsgrunnlaget. Oppdretter skal ikke risikere å bli skattlagt for en høyere inntekt enn den oppdretter virkelig har. For å holde dette løftet må også finansielle kontrakter inngå i skattegrunnlaget.

Det vil være svært uheldig hvis en ny lov skal endre forutsetninger for (gis tilbakevirkende kraft på) kontrakter inngått før lovforslaget ble kjent 28. september. Alle kontrakter som inngås på Fish Pool merkes som «Hedge» eller «Speculation» i henhold til MiFID 2 krav, slik at dokumentasjonen på sikring foreligger for alle kontrakter.

Finansminister Vedums løfte om skattlegging av reelle inntekter og det prinsipielle med at vedtak ikke skal gis tilbakevirkende kraft medfører at vi anbefaler at alle oppdretters kontrakter, fysiske og finansielle, likebehandles skattemessig.

Dokumentasjon på rett prising i en intern kontrakt

Vedums brev av 5. des. 2022 sier: «*men aktørane må kunne leggje fram dokumentasjon på at det er rett prising overfor normprisrådet*» Dette gir noen utfordringer vi vil informere om her:

- I brevet står: «*Mange aktører fyrst har sal eksternt etter at laksen er tilarbeidd eller foredla*». Hensikten med internt salg er oftest å bearbeide laksen for å selge et foredlet

lakseprodukt til en ekstern kunde. Som det fremgår er det svært mange variabler som må kalkuleres for å komme til en korrekt pris på merdkanten for et bearbeidet lakseprodukt. Det er stort volum av slike kontrakter, også med kort varighet på noen uker eller måneder. Kompleksiteten og kontrollkostnadene gjør at vi ikke tror det er praktisk mulig at Normprisrådet skal hente inn store mengder kontraktsdata som grunnlag for prisvurderinger.

- Volatilitet i kontraktspriser krever at kontrakter sammenlignes med markedspriser den dagen de inngås. Spotprisen for laks har variert mellom 56 og 124 NOK/kg pr uke gjennom 2022. Det har også vært stor volatilitet i kontraktsprisene. F.eks steg kontraktsprisen for Q2-22 med 20 NOK/kg i løpet av april måned, mens kontraktsprisen for Q4-22 falt med 8 NOK/kg i løpet av 3 uker fra midten av oktober til begynnelsen av november. Månedsprisene er enda mer volatile. Fish Pool har full transparens i kontraktspriser. Måned-, kvartals-, halvårs- og årspriser er åpent tilgjengelig her: <https://fishpool.eu/forward-price-history/> To helt like bearbeidede lakseprodukt kan altså ha svært avvikende internpriser basert på hvilken dag kontrakten ble inngått. «Datostempling» av kontraktsinngåelse er derfor viktig.
- Det finnes i dag et transparent kontraktsmarked på det regulerte finansielle Fish Pool markedet, med markedsovervåking fra Oslo Børs og med tilsyn fra Finanstilsynet. Her blir det handlet anonymt mellom uavhengige kontraktspartnere med offentliggjøring av alle inngåtte kontrakter. Hver dag blir det publisert «closingpriser»/ markedspriser på alle kontrakter inntil 2 år frem i tid. Se <https://fishpool.eu/forward-prices/> for dagens kontraktspriser. Prisene kan lastes ned i Excel for kalkulering av ulike kombinasjoner av måneder. Normalt starter alle kontraktsforhandlinger mellom norske oppdrettere/eksportører og internasjonale kjøpere med Fish Pool forwardpris som referanse.

Kontrollarbeid i det foreslåtte Normprisrådet

Når det finnes et regulert, transparent kontraktsmarked for standardiserte laksekontrakter blir det enklere å kontrollere rett prising. Aktørene i næringen bruker standardiserte kalkyleverktøy. En starter med prisen for en standard sløyd laks, og så justeres for størrelse, kvalitet på laksen, utbyttegrad, kostnader til bearbeiding, transport, valutakurs og andre vilkår. Da kalkuleres salgspris for laksefilet, røyt laks etc til ekstern kunde som regel i kundens valuta.

Likeledes kalkuleres prisen på standard sløyd laks ved å starte med salgspris i f. eks EUR/kg ferdig laksefilet og regne baklengs for pris på standard sløyd laks. Den største usikkerhet og viktigste parameter i alle slike kalkyler er råvareprisen. Altså nettopp den prisen som skal være skattegrunnlaget. Slik Brent-prisen fra det regulerte marked for oljekontrakter er den sentrale referanse for oljeskatten og den børshandlede Nord Pool spot pris er den sentrale referanse for kraftskatten.

For å vurdere riktig kontraktspris på tidspunkt for inngåelse vil det være svært uheldig hvis kontraktsvolum flyttes fra et transparent, regulert Fish Pool marked til private, skreddersydde avtaler. Det vil spesielt gi mindre aktører en konkurransehindring hvis transparens mistes og markedet får dårligere informasjonstilgang. Videre vanskeliggjøres kontroll, overvåking og innsikt for allmennheten. Uten en transparent referanse blir det også svært vanskelig for et Normprisråd å overprøve om en intern kontraktspris var under markedspris den dag den ble inngått.

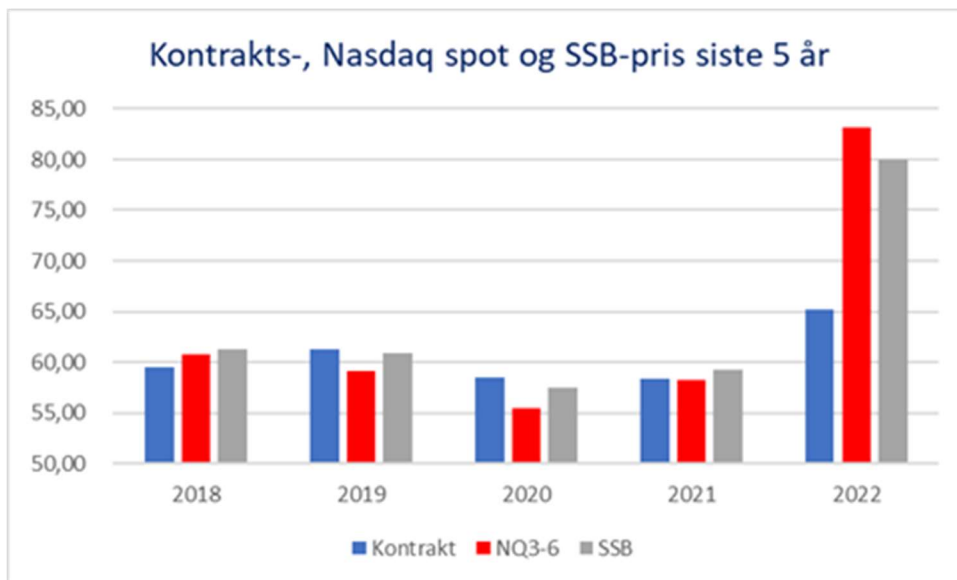
Hvis Normprisrådet skal kunne bruke kontraktspriser fra det transparente finansielle kontraktsmarkedet forutsetter det at kontraktene likebehandles skattemessig. Lik prising i fysiske og finansielle sikringskontrakter kan kun oppnås med lik skatt.

Anbefaling

Det klargjøres at finansielle kontrakter inngått og registrert som sikringskontrakt havbruk inngår i skattegrunnlaget med samme resultat- og skatteeffekt som fastpris kontrakter med fysisk leveranse. Hvis spotprisen er lavere enn kontraktspris økes skattegrunnlaget, er spotprisen høyere enn kontraktsprisen reduseres skattegrunnlaget med den finansielle avregning av kontrakten.

Mindre lakseoppdrettere har produksjon i et begrenset område. Da kan de vanskelig love den jevne leveranse som kreves i en fysisk fastprisavtale, og har en konkurranseulempet i forhold til store oppdrettere med anlegg spredd langs hele kysten for avtaler med fysisk leveranse. For mindre oppdrettere er finansielle sikringskontrakter kombinert med salg i spotmarkedet i de måneder de slakter beste sikringsløsning.

For 2022 ville inkludering av kontrakter gitt lavere skattegrunnlag da spotprisene var høyere enn kontraktsprisene for laks. For 2019 og 2020 ville skattegrunnlaget blitt høyere, da kontraktsprisene var høyere enn spotprisene. Se graf under. Over tid vil skattegrunnlaget jevnes ut. Vi argumenterer med at skattegrunnlaget over tid blir høyere da et velfungerende kontraktsmarked bidrar til å øke etterspørselen etter norsk laks, og derved næringens inntjening.

Nasdaq prisen kan ikke brukes som Normpris grunnrente

Misforståelse om «den børshandlede Nasdaq pris»

I høringsnotatet fremkommer en ren misforståelse når det foreslås å bruke «den børshandlede Nasdaq pris» som Normpris for skattlegging. I strømmarkedet finnes Nord Pool som gir en børshandlet pris på strøm. Men noe tilsvarende finnes ikke i laksenæringen. All laks omsettes i direkte, bilaterale avtaler. I første ledd mellom oppdretter og eksportører, i andre ledd mellom eksportører og kunder rundt i verden.

Nasdaq prisen er basert på frivillig rapportering av oppnådde salgspriser pr størrelse mellom eksportør og kunde. Hver onsdag i påfølgende uke offentliggjøres de gjennomsnittlige oppnådde salgspriser for uken. Under er eksempel på Nasdaq prisrapport for uke 51 i 2022.

Eksempel: Laks i superior kvalitet, størrelse 4-5 kg oppnådde en gjennomsnittlig salgspris på 75,19 NOK/kg i uke 51 i 2022:

Week 51/2022

NASDAQ Salmon Index

NQSALMON (NOK/kg)	74.39	
1 Week Change	▼ -1.26	-1.67%
4 Week Change	▼ -7.11	-8.72%
12 Week Change	▲ 11.35	+18.00%

NASDAQ Salmon Index - Prices Per Weight Class

Weight Class (kg)	Price (NOK/kg)	1 Week Change	Distribution %	St.dev.
1-2	53.22	-2.97	3.95	1.44
2-3	63.19	-4.51	15.21	1.50
3-4	72.88	-1.72	16.23	2.84
4-5	75.19	-2.61	29.62	2.73
5-6	79.62	-2.21	23.00	3.59
6-7	84.87	1.29	8.38	4.92
7-8	86.69	4.39	2.80	7.68
8-9	88.89	6.37	0.73	7.49
9+	93.13	11.12	0.08	6.87
NQSALMON	74.39	-1.26		

Krav til en Normpris til bruk i skatteformål

Fish Pool mener det er tre krav som må stilles til en Normpris som skal brukes i skatteformål:

- Prisen må være representativ og omfatte hele markedet
- Prosedyrer for utarbeidelse må være stabile og forutsigbare
- Prisen må gjenspeile inntekten til oppdretter, altså skattegrunnlaget

Representativ pris som omfatter hele markedet

Det er i dag 10 eksportører som har valgt å rapportere sine salgspriser til Nasdaq Clearing. Det gir i dag en god indikasjon på korrekt spotpris foregående uke. Noe som også bekreftes av at det inngås fysiske leveringsavtaler både mellom oppdretter og eksportør og kjøperer rundt i verden basert på denne indeks. Men en pris som skal brukes til skatteformål kan ikke være basert på frivillig rapportering. Pr i dag er det kun eksportprisen for laks som ukentlig utarbeides av SSB som omfatter hele markedet. <https://www.ssb.no/utenriksokonomi/utenrikshandel/statistikk/eksport-av-laks>
Den har imidlertid klare svakheter, slik at Fish Pool støtter NOU 2019:18 der utredningen konkluderte med at SSB prisen ikke er god til bruk i skatteformål.

Prosedyrer for utarbeidelse må være stabile og forutsigbare

Det har vært en velfungerende prisreferanse i laksenæringen siden 1995 med litt ulike prosedyrer for utarbeidelse og målepunkt. Frem til 2013 var referanseprisen en «førsteleddpris» avtalt mellom oppdretter og eksportør (kalt FHL/NSL prisen og NOS prisen). Fra 2013 er prisen en «andreleddpris» avtalt mellom eksportør og kjøperer i Europa, altså inklusiv salgsmargin til eksportør. Det gjennomføres årlige revisjoner og i samarbeid med de rapporterende eksportører justeres prosedyrer for rapportering med sikte på å få best mulig kvalitet i prisrapporten. Her er link til mer detaljert informasjon om Nasdaq prisen, hvem som rapporterer etc: <https://fishpool.eu/new-faq-about-nasdaq-salmon-index/>

Vi frykter at dersom prisen skal brukes til skatteformål vil de rapporterende aktører ha fokus på de skattemessige konsekvenser og ikke som i dag, kvalitet i referanseprisen.

Prisen må gjenspeile inntekten til oppdretter, altså skattegrunnlaget

I dag er det kun laks av SUP, Superior kvalitet, solgt til Europa som rapporteres i Nasdaq prisen.

Oppdretters inntekt består også av:

- Laks av høyere kvalitet som ASC, organisk laks etc som oppnår en høyere pris
- Laks av lavere kvalitet som ORD, ordinær laks, og nedgradert PROD, produksjonslaks som ikke kan eksporteres. Det er god korrelasjon mellom prisen på ORD og SUP. Men oppnådde priser for PROD A og B kvaliteter kan tidvis være betydelig under prisen på SUP – laks. Det skyldes at volumet av nedgradert laks varierer kraftig. Det er også store regionale forskjeller i hvor mye av laksen som må nedgraderes.

Fish Pool kan ikke se at det er forsvarlig å bruke en Nasdaq pris basert på Superior laks som grunnlag for oppdretters totale inntekt. Enkelte oppdrettere vil få store negative avvik mellom «reell inntekt» og skattegrunnlag hvis de har mye nedgradert produksjonslaks, og derved bli skattlagt på en inntekt som ikke er reell.

Selskapenes interne priser er godt skattegrunnlag:

De største lakseoppdrettere har datterselskaper utenfor Norge. Da må laks internpriser for å få riktig skatteberegning i de ulike land. Regnskapslover og OECD standarder for «armlengdes avstand» priser gir klare rammer for internprising. Både for spot- og kontraktspriser. Om lag 70% av eksportert laks selges i spotmarkedet, om lag 30% selges på kontrakter, jfr Kontali 2022:

https://fishpool.eu/wp-content/uploads/2022/09/NQSALMON-Robustness-Assessment_2020_2021-2.pdf

Internprising av spot-leveranser

For de ukentlige spotpriser på Superior laks finnes flere referanser; Den ukentlige eksportpris utarbeidet av SSB, Nasdaq prisen og de ukentlige prisindikasjoner som publiseres i media av Ilaks.no og Intrafish.no. For nedgradert produksjonslaks finnes det ikke noe pristransparens i markedet.

Laks har vesentlige forskjeller fra strøm og olje som også har Grunnrenteskatt:

- a) Laks er ikke laks. Produktet laks er ikke standardisert. Kvalitet, vekt, tid fra slakt etc. er grunnlag for ulik prisoppnåelse
- b) Laksepris er avhengig av kjøper. Priselastisiteten er ulik fra land til land og i ulike kundesegment. I perioder kan forskjellene bli svært store
- c) Tidsfaktor gjør en ukentlig snittpris mindre treffsikker. Laks er et biologisk produkt som ikke lagres, og der løpende tilbud ikke kan styres fullt ut av selger. Prisene kan variere mye gjennom uken. Prisreferanse basert på ukentlige gjennomsnitt kan avvike fra oppnådd pris
- d) Tiden fra slakt til leveranse. Usolgt fisk vil ikke oppnå normal markedspris. Forskjellen vil kunne bli betydelig, og for enkeltaktører vil dette kunne påvirke oppnådde ukentlige inntekter

Det har vært argumentert i media at flere selskaper bruker Nasdaq prisen til avregning av alle sine interne leveranser. Med samme skattesats for produksjon i sjø og bearbeiding har dette vært en enkel og grei løsning. Historisk er det imidlertid store avvik mellom spot- og kontraktspriser, noe som vil gi selskapene stor skatterisiko med slikt system for 2023. Vi forventer derfor at oppdrettere tydelig vil skille interne spotsalg og interne kontraktssalg som følge av den nye Grunnrenteskatt.

Internprising av kontrakts-leveranser

Når integrerte lakseoppdrettere inngår en fastpriskontrakt med en supermarkedkjede eller annen kunde må selskapet på samme tid inngå en intern leveransekontrakt som grunnlag for å fastsette pris

på laksen på merdkanten. Altså grunnlaget for 62% skatt i sjøfasen. Volumet må omregnes fra filetvekt til sløyd vekt. Å tilbakeregne en pris på en ferdig pakket lakseporsjon til pris hel laks på merdkanten inneholder så mange variabler at vi ikke tror et Normprisråd vil kunne overprøve slike kalkyler.

For selskaper med bearbeiding utenfor Norge er det allerede etablerte system for internprising mellom land med ulike skattesatser. Basert på internasjonale regnskapsprinsipper og revidert av uavhengige revisorer i både kjøper og selgerland. Ettersom kontraktsprisene kan avvike betydelig fra spotprisene er dokumentasjon av interne fastpriskontrakter spesielt viktig ved bokettersyn fra lokale skattemyndigheter.

Modul for dokumentasjon av interne kontrakter

Enkelte integrerte aktører bruker i dag Fish Pools modul for registrering av interne kontakter. Dato, pris og volum sløyd laks pr måned blir registrert i en lukket og konfidensiell modul i Fish Pools handelssystem www.salmonprice.com. Da kan selskapene dokumentere at den interne kontraktspris samsvarer med markedspris den dag kontrakten ble registrert. Se eksempel under:

Dokumentasjon på intern kontrakt, f.eks mellom oppdrett og bearbeiding:

Report internal trade

Buyer	Seller
Company	Company
Eksportør	Eksportør
User	User
Soren	Soren
Account	Account
Kunde som kjøper	Fysisk + finansiell=alt
Decision maker	Decision maker
Sørentest Martens-test	Sørentest Martens-test

Pris og volum standard sløyd laks pr måned. Datostempling gir dokumentasjon på rett kontraktspris:

Products

Period: 1st/2nd 01+02-22

Volume	Price	Settlement	Deal date
110	68	INTERNAL	2021-11-15 14:17:00
Jan-22	110	68	
Feb-22	110	68	
Mar-22	110	68	
Apr-22	110	68	
May-22	110	68	
Jun-22	110	68	
Average:	110	68,00	
Sum:	600		

I hereby confirm irrevocably the trade details

Cancel Execute

Anbefaling internprising:

Det finnes i dag både gode prisreferanser og verktøy for å kunne vurdere riktige regnskapsmessige internpriser, og det er gode system i drift i dag som har vært revidert av uavhengige revisorer og under kontroll av skattemyndigheter i ulike land i mange år.

Fish Pool ASA støtter beslutningen i Finansminister Vedums brev til Stortinget den 5. desember hvor det klargjøres: «*Interne priser kan legges til grunn for innføringsåret 2023*».

Hvorfor finnes et regulert prissikringsmarked for laks?

Det er et omfattende regelverk utarbeidet av norske myndigheter, samt EMIR og MIFID lovgivning i EU, som legger grunnlaget for at vi har effektive og trygge finansielle markeder. Selskaper som Fish Pool ASA må presentere omfattende dokumentasjon på sine systemer og drift, og er under løpende overvåking av Finanstilsynet. Velfungerende børser og regulerte markeder er av samfunnsøkonomisk betydning og er del av Norges finansielle infrastruktur.

Det regulerte marked for prissikring av laks

I begynnelsen av 2000 – tallet var det svært lave laksepriser og økonomisk krise i laksenæringen. Oppdretterne greide ikke å betjene sine lån. Mest kjent er selskapet Pan Fish ASA som tapte over 4 milliarder kroner i 2002 og 2003. Bankene måtte da avveie om de skulle gi ytterligere kreditt eller slå sine lånekunder konkurs. Oppdretterne trengte nye lån for å kjøpe smolt og fore opp en ny generasjon laks. De gikk til sin bank og sa: *Hvis bare lakseprisen stiger kan vi fint betale tilbake de nye lån.* Bankene valgte i stor grad å tiltre sine pant. Heller ta milliardtap nå fremfor å påta seg ytterligere risiko for enda større tap.

På denne bakgrunn gikk banknæringen sammen om å finansiere oppstarten av Fish Pool ASA. DNB, Nordea og sparebanker langs kysten fra Sparebanken Vest til Helgeland Sparebank etablerte Fish Pool ASA for å ha et verktøy for prissikring ved lånevurdering. I dag vet vi svaret: Lakseprisene steg. Mange banker tapte unødig milliardbeløp og det samfunnsøkonomiske tap ble altfor stort.

Stopp i kontraktmarkedet

Som følge av usikkerhet om skattebehandling av kontrakter stoppet både det fysiske og finansielle kontraktmarked nær helt opp i fjerde kvartal 2022. Bearbeidet laks i form av porsjoner, fileter, røykelaks etc. selges i fastpriskontrakter til supermarkeder, restauranter, catering etc. Salg til fast pris uten å kunne sikre sin kostnad verken med fysisk eller finansiell kontrakt blir ren spekulasjon. Det førte til permitteringsvarsler i Norge. Det er imidlertid mer enn 10 ganger så mange arbeidsplasser i Europa som ble berørt. Et velfungerende kontraktmarked er avgjørende for den plass norsk laks har fått i supermarkeder verden over.

Laksenæringen, godt hjulpet av bearbeidingsfirma i hele verden, har gjort en imponerende jobb med å utvikle etterspørselen etter norsk laks. Det er grunnlaget for den inntjening næringen har. Et velfungerende finansielt prissikringsmarked gir transparens og forutsigbarhet som grunnlag for de beslutninger næringsaktører, leverandører, banker og myndigheter skal ta. Derfor er det viktig å sikre likebehandling skattemessig av fysiske og finansielle sikringskontrakter.

Med vennlig hilsen

Søren Martens
Adm. Dir
Fish Pool ASA